

Competentiegerichte examens nu nog voldoende

Groen onderwijs net zo goed

Zorg, zwakke scholen en de examens. Dat zijn de speerpunten die de inspecteur-generaal van het Onderwijs Annette Roeters formuleerde bij de presentatie van het Onderwijsverslag over het schooljaar 2007-2008. "Voor een leerling kan het erg veel uitmaken op welke school hij zit."

Zorg op maat is een voorwaarde om zoveel mogelijk leerlingen en studenten binnen boord te houden. Maar nog altijd verlaten 48.800 leerlingen zonder diploma het onderwijs, een kleine vierduizend minder dan in 2006-2007. Sinds 2006 krijgen scholen extra geld voor leerlingen met een 'rugzakje', maar het is volgens staatssecretaris Sharon Dijksma onduidelijk waar dat geld blijft. "Scholen weten vaak wel wat er bij de leerlingen speelt, maar zetten er vervolgens te weinig gerichte actie op. Ze formuleren geen doelen en stellen geen behandelplannen op." Scholen moeten daarin meer opbrengstgericht gaan werken. Overigens doet het groene mbo het relatief goed als het gaat om het binnenboord houden van studenten. Het percentage voortijdige schoolverlaters is daar 7,5 procent. In de zorg is het nog lager (6,8), maar bij techniek en economie ligt dat op resp. 10 en 10,5 procent.

Twinning

De uitval op zeer zwakke scholen is twee keer zo hoog als op scholen die voldoende presteren. En er zijn nog altijd 23 scholen in het voortgezet onderwijs, waaronder twee groene vmbo-locaties, en 100 opleidingen in het mbo met de kwalificatie zeer zwak*). Scholen krijgen deze kwalificatie als ze onvoldoende scores op het resultaat en als ze grote problemen hebben bij de uitvoering van het onderwijsproces. Deze scholen komen vaak in een negatieve spiraal terecht, waarbij niet altijd meer duidelijk is wat oorzaak en gevolg is. Ook didactisch slecht presterende docenten vind je vooral op zwakke scholen. De inspectie

gaat het toezicht op deze scholen intensiveren. Dijksma wil het opbrengstgerichte werken verspreiden, bijvoorbeeld door zwakke scholen te ondersteunen met analyseteams die ook acties formuleren, maar ook door *twinning*, een vorm van ondersteuning waarbij een zwakke schoolleider gekoppeld wordt aan een sterke.

Nuances

Groene scholen zijn niet vaker zwak of zeer zwak dan andere scholen. De opbrengsten in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo zijn zelfs beter dan in de overige sectoren. Maar opvallend is dat minder leerlingen in de gemengd theoretische na het tweede jaar zonder vertraging het diploma halen en ze scoren minder op het centraal examen. Dit patroon doet zich al langer voor. Oorzaak zou zijn, wordt veel gezegd, dat veel groene scholen een mild toelatingsregime hanteren, ze zouden leerlingen toelaten tot een leerweg die hoger is dan het schooladvies. De inspectie heeft afgelopen jaar deze groene vmbo's vergeleken met grijze scholen met een vergelijkbaar toelatingsbeleid. Resultaat: het toelatingsbeleid is geen oorzaak van de mindere resultaten in de gemengd theoretische leerweg.

Ook de groene mbo-scholen scoren niet opmerkelijk beter of slechter dan de roc's. Maar ook hier zijn er bij inzoomen nuances te onderscheiden. 75 procent van de jongens op niveau 1 in het groene onderwijs haalt het diploma tegen 36 procent uit het overige mbo. Voor niveau 4 is het verschil kleiner, maar nog altijd

64 tegen 59 procent. Meisjes doen het juist minder goed op het groene mbo. Dat komt waarschijnlijk door de opleidingen paardenhouderij en dierverzorging die veel meisjes trekken, maar die geen goed arbeidsmarktperspectief hebben. Sinds augustus 2008 is de WEB zo aangepast dat scholen hierin een grotere verantwoordelijkheid hebben.

Vooruitgang

Een ander punt van aandacht van de inspectie is de examinering. In de basisberoepsgerichte leerweg zouden sommige docenten hun leerlingen er doorheen slepen. Op 15 procent van de scholen voor voortgezet onderwijs is er een verschil van meer dan een half punt tussen het school- en het centraal examen, op het groene vmbo is dat zelfs 0,7 punt. In het mbo voldoet 20 procent van de examens niet aan de kwaliteitstandaard. In het hoger onderwijs zeggen leden van de examencommissies niet te weten of ze wel voor hun taak berekend zijn. Roeters maant de sectoren om voortvarend verbeteringen door te voeren, "want de maatschappij, de werkgevers en het vervolgonderwijs moeten erop kunnen vertrouwen dat het niveau van een leerling overeenkomt met het uitgereikte diploma."

De kwaliteit van de examinering liep in het groene onderwijs in 2005 nog aanzienlijk achter bij het overige onderwijs. Door de invoering van het competentiegerichte onderwijs is daar nu verandering in gekomen. Scholen die competentiegericht opleiden, kopen hun examens veelal in bij Aequor/de Groene Standaard. Deze examens zijn allemaal auto-

Directeur-generaal Annette Roeters overhandigt het inspectieverslag aan onderwijsminister Ronald Plasterk

matisch goedgekeurd door de inspectie. Dat zorgt ervoor dat 80 procent van de groene opleidingen een voldoende scoort op dit punt, net iets meer dan de overige opleidingen. Maar daar tegenover staat dat van de groene opleidingen die nog eindtermgericht opleiden slechts 46 procent een voldoende scoort op de examinering. En dat is veel lager dan in het overige onderwijs. De inspectie blijft erop toezien dat scholen ook de kwaliteit van de examens van de eindtermgerichte opleidingen blijven waarborgen. En bovendien gaat ze in 2009 ook de kwaliteit van de ingekochte examens controleren.

Aandacht

Aoc's weten hun leerlingen relatief goed

vast te houden. Dat geldt ook voor hao-instellingen. Daar is na twee jaar 19,2 procent van de studenten gestopt, in het overige hbo is dat percentage 21,9. Een groter probleem voor de hao's is de instroom. Die loopt al jaren terug, en dat beeld is in het afgelopen jaar niet veranderd. Het aantal studenten in het totale hogere onderwijs groeide wel met 2,8 procent. Een extra probleem daarbij is dat hao's veel minder dan de overige hbo-instellingen allochtone studenten weten aan te spreken. Ondanks diverse projecten om deze studenten te werven, blijven de gehoopte resultaten uit. Het blijft dus een punt van aandacht.

In tegenstelling tot de hao's trekt Wageningen Universiteit wel een toenemend aantal studenten. De universiteit doet

het goed. Slechts één minpuntje: een zesde van de afgestudeerden vond de studie achteraf niet uitdagend genoeg. Maar dat is ook zo met de afgestudeerden van mbo en hbo. En dat is dan ook het andere zorgenkindje van de bewindslieden: de excellerende student. Ook die verdient meer aandacht. □

*) Voor een overzicht van de zwakke en zeer zwakke scholen zie: [www.onderwijsinspectie.nl/nl/home/Algemeen/zoeken/ Zoek_op_scholen](http://www.onderwijsinspectie.nl/nl/home/Algemeen/zoeken/Zoek_op_scholen)